

MUINAISJÄÄNNÖKSEN HOITOSUUNNITELMA

Pori, Tyltyn piirroskallio

Satakunnan Museo

SIJAINTI JA YLEISKUVAUS

Pori, Tyltyn piirroskallio, muinaisjäännösrekisterissä numerolla 609500005

Koordinaatit (ETRS-TM35FIN)

P: 6844223 I: 208806

Tilat

609-401-14-158 Pori I

Maanomistajat

Porin kaupunki

Yleiskuvaus

Tylytyn piirroskallio on pinta-alaltaan vain joidenkin neliöiden laajuinen kalliopaljastuma, joka sijaitsee Lampaluotoon kiinnikasvaneen Tylytyn saaren lounaisosassa, Reposaarentien ja Mäntyluotoon menevän radan välisessä metsässä. Silokallioon on tehty hakkauksia, jotka ovat hyvin kuluneita ja matalia. Aurinkokello ja muutamat vuosiluvut (ANNO 1671, ANNO 1665) ja kirjaimet näkyvät päivänvalossa, mutta osa hakkauksista näkyy vain voimakkaassa sivuvalossa.

Kalliopaljastuma on aikaisemmin ollut ketjulla ympäröity, ja tästä muistona paljastumaa kiertää edelleen harvahko isojen kivien rinki. Kivissä on pultattuna rautaputken pätkät, joissa ketju on ollut kiinnitettynä. Kallion länsireunalla on betonista valettu kuutio, jonka päällä on muinaisjäännöksen rauhoituskyltti. Kohteen länsipuolella vain noin 35 m etäisyydellä kulkee voimalinja, jonka raivattu maastokäytävä ulottuu lähes muinaisjäännösalueen itäreunalle saakka.

Kalliohakkaukset ovat kuvailtuna Unto Salon artikkelissa *Tylytyn kalliopiiirrosten arvoitus* (Kotiseutu n:o 6–7, 1962), jossa jäljitetään hakkauksissa esiintyvän henkilönimen alkuperää.

Tylytyn piirroskallio on liitetty mukaan valtakunnallisesti merkittävien arkeologisten kohteiden (VARK) luetteloon, sillä säilyneitä 1600-luvulle ajoittuvia hakkauksia tunnetaan verrattain vähän. Lisäksi hakkauksiin liittyviä henkilöhistorioita on onnistuttu selvittämään, ja se lisää kohteen kiinnostavuutta.

LUONNONARVOT

Topografia

Piirroskallio on pieni kallopaljastuma, joka hakkausten ympäriltä on sammaleen ja muun kasvillisuuden peittämä. Alueen korkeusvaihtelut ovat vähäisiä, pieniä kalliopaljastumia on myös lähiympäristössä. Nopea maankohoaminen on etäännyttänyt merenrannan lähimmilläänkin jo noin 150 m etäisyydelle lounaaseen. Hakkausten tekemisen aikaan silokallio on korkeuskäyrien perusteella sijainnut pienen saaren koillisrannalla suojaisessa lahdelmassa.

Kasvisto

Kohteen ympäristön metsä on lehtomaista vanhaa rantametsää, jossa kasvaa kuusia, koivuja ja leppiä. Aluskasvillisuutena mm. runsaasti hiirenporrasta.

Maankäyttö

Alueella on voimassa Porin kaupunginvaltuuston v. 1997 hyväksymä Reposaaari-Tahkoluoto-Lampaluoto-Ämttöä osayleiskaava. Kaavassa piirroskallio on merkitty SM-merkinnällä, tosin merkintä on virheellisesti voimalinjan länsipuolella. Kaavassa kohteen ympäristö on virkistysaluetta (V).

Piirroskallion läheisyydessä on tapahtumassa maankäytön muutoksia: kohteen itäpuolitse kulkevan 400 kV voimajohdon vierelle on suunniteltu uutta rinnakkaista 400+110 kV voimalinjaa, joka leventäisi maastokäytävää. Suunnitelman mukaan piirroskallion ja käytävän väliin kuitenkin edelleen jäisi suojaavaa puustoa.

Maisemamaakunta:

Satakunnan rannikkoseutu.

KOHTEN HYÖDYNTÄMINEN

Kulumisherkyys

Maasto Tyltyn piirroskallion ympäristössä ei ole erityisen kulumisherkkää. Sen sijaan hakkaukset ovat osin hyvin heikosti havaittavissa ja kallion pinnan kuluttaminen vahingoittaa kohdetta.

Kulkuohjeet

Tyltyn piirroskallio sijaitsee osoitteessa Lyhtykarintie 4. Tieltä kohteelle on matkaa noin 40 m. Piirroskalliolle raivataan ja merkitään myöhemmin polku. Pysäköinti Lyhtykarintien varteen.

Varustus

Ei opastaulua. Kohde on merkitty muinaisjäänköskilvellä.

Käyttömahdollisuudet

Käyttömahdollisuudet pienimuotoisena nähtävyys- ja opetuskohteena ovat hyvät.

HOITOSUUNNITELMA

Hoitotavoitteet

Hoidon pitkäaikaisena tavoitteena on Tyltyn piirroskallion alueen säilyminen avoimena ja ympäristön pitäminen siistinä. Hakkaukset pyritään pitämään näkyvissä. Kohteelle tehdään polku sekä suunnitellaan opasteita. Mahdollisuuksien mukaan Lyhtykarintien varrelle tehdään tilaa pysäköinnille

Lähiajan tavoitteena on kallion ympäristön varovainen raivaus. Läheisen voimalinjakäytävän suuntaan jätetään suojaavaa puustoa. Ympäristössä on vanhaa hakkuutähdettä, joka siivotaan pois. Lyhtykarintien varrelle hankitaan polkuopasteet ja itse kohteelle opastaulu.

Kallion pinnan mahdollista kulumista hoitoimien ja todennäköisesti lisääntyvien vierailijoiden vuoksi tulee seurata.

Hoito-ohje

Piirroskallion ympäristössä tehdään varovaista aluskasvillisuuden raivausta. Raivausjäte voidaan hävittää ympäröivään metsään. Piirroskalliota voidaan puhdistaa roskista ja lehdistä harjaamalla varovaisesti pehmeällä harjalla (esim. tiskiharja). Myös kallion pintaa peittävää sammalta voidaan varovaisesti poistaa, mutta kalliota kuluttavaa hankausta pitää välttää.

Polkulinja merkitään ja raivataan. Polku voidaan halutessa pohjustaa kivituhkalla.

Hoitosuunnitelmaa toteuttaa

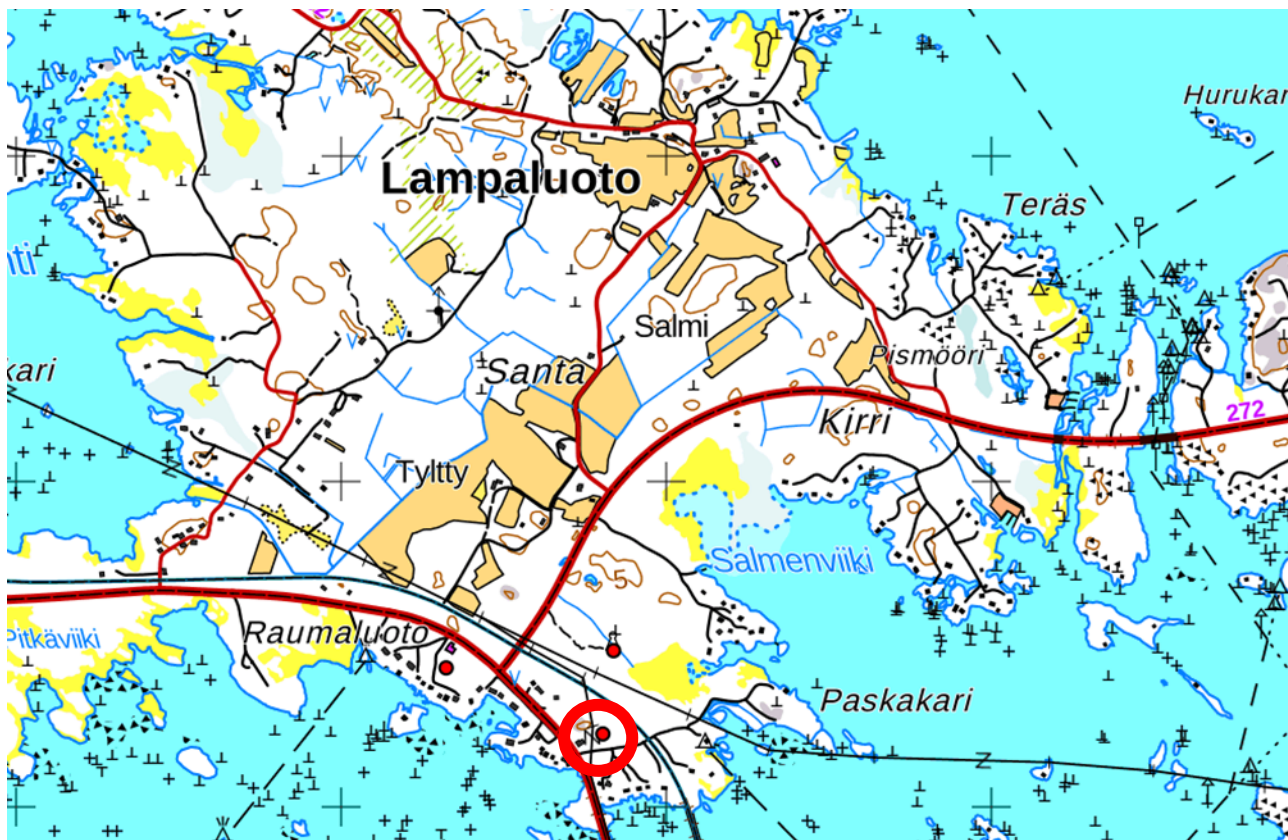
Satakunnan Museon ystävät ry

Hoitosuunnitelman päiväys ja laatija

29.11.2024

Leena Koivisto / Satakunnan Museo

TYLTYN PIIRROSKALLION MUINAISJÄÄNNÖSALUEEN SIJAINTI

TYLTYN PIIRROSKALLION HOITOALUE – rajattu sinisellä

Kartat maanmittauslaitoksen karttapalvelu

Kuvat Satakunnan Museo